

DIRECTIONS FOR ACADEMIC INITIATIVES IN ENTREPRENEURIAL UNIVERSITIES

Suzana Carmen Cismaș

**Assoc. Prof., PhD, University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine,
Bucharest**

Abstract: Entrepreneurship is a transversal competence, which applies to all spheres of life: from nurturing personal development, to actively participating in society, to entering the job market as employee or as self-employed, and also to starting up ventures in cultural, social or commercial domains. Entrepreneurship is creating cultural, social, economic value, and it has many facets: intra-preneurship, social entrepreneurship, green entrepreneurship and digital entrepreneurship. It applies to individuals and groups, teams or organizations, and it refers to value creation in the private, public and third sectors, and in any hybrid combination. One can act upon ideas and opportunities to generate value for others in any domain and possible value chain. A EU entrepreneurship framework has been developed by a mixed-methods approach, based on comprehensive review of academic literature, in-depth analysis of case studies, desk research and a set of iterative multi-stakeholder consultations. Shifting to learning outcomes approaches is complex and re-quires significant implementation capacities. Evidence shows national authorities use various instruments as incentives and enablers to support implementation at institution level: redefinition of programs; professional development programs for professors and trainers; guidelines, handbooks; targeted development addressing special stakeholder groups. The creation of platforms encouraging interaction between stakeholders from the various subsystems of education and supporting mutual learning can enhance implementation of learning outcomes approaches throughout the entire education system.

Keywords: academic initiatives, entrepreneurial universities, education standards, development directions

Standardele clar formulate și monitorizate sunt esențiale în asigurarea impactului pozitiv al educației academice asupra antreprenoriatului eficient. Piața globală a muncii schimbă felul în care absolvenții găsesc traiectorii profesionale proprii în învățământul universitar, la distanță, ori prin e-learning și dictează ritmul în care studenții se pot transforma dintr-o grupă clasică într-una virtuală și, ulterior, în verigi ale unei rețele profesionale în viitoarea carieră. E important să vedem cum tre-buie să se adapteze pedagogia modernă spre a facilita dezvoltarea resurselor umane; o bună indicație în acest sens putem găsi în folosirea selectivă în contexte adecvate a componentelor clar definite ale Cadru Educativ Britanic, unde fiecare categorie are elemente concise definite sub formă de principii și concepte-cheie, după cum urmează:

- **Învățarea și educabilii:** domenii de cunoaștere și competență pe grupuri oferind o bază conceptuală și teoretică pentru ca profesorii să își poată dezvolta o înțelegere personală asupra predării și învățării.
- **Tipare de studiu:** teorii generale de învățare; concepte (inteligente multiple, motivație, abilități de gândire de ordin superior, învățare experiențială, meta-cunoaștere, etape de dezvoltare cognitivă).
- **Achiziționarea de limbi străine și specificul dobândirii de cunoștințe și deprinderi practice în antreprenoriat și leadership prin intermediul acestor coduri de comunicare:** timpul de ajustare critică, interlanguage, imersiune, prelucrare, studiu implicit/explicit, contribuții comprehensibile, transferuri idiomatice native, feedback, caracteristici individuale, asemănări

și diferențe în achiziția mediului de imersie față de studiul în clasă, cele mai bune practici în peer learning, strategii comunicaționale, învățarea bazată pe sarcini, învățarea prin descoperire.

- Diferențierea studenților în funcție de stilurile de învățare, inteligențe multiple, strategii de studiu, nevoi speciale, afecte și emoții cu impact asupra rezultatelor, caracteristici individuale generate de cursanți și contexte didactice (învățarea pentru adulți, clasele mono/multilingvistice)
- Predarea, învățarea, evaluarea: practică extinsă și game largi de tehnici de predare diferite.
- Planificarea învățării: identificarea nevoilor cursanților, a obiectivelor, anticiparea dificultăților, planificarea și calendarul, selectarea activităților și resurselor adecvate, modele de interacțiune, secvențierea activităților, diferențierea, adaptarea șabloanelor adecvate seriilor de lecții, aplicații practice, conștientizarea modului în care predarea eficientă conduce la realizarea rapidă a învățării
- Principii organizatorice în planificarea cursului, needs analysis, obiective, secvențiere, evaluare, serie de cursuri privind abilitatea de a lucra creativ în limitele constrângerilor unei programe.
- Utilizarea resurselor și materialelor de studiu: selectarea, adaptarea, completarea, uzul materialelor didactice; evaluarea&exploatarea critică a notelor de curs și materialelor suplimentare, care să arate modul în care principiile se aplică unei unități sau unui set de elemente de învățare selectate pentru un anumit context, așa încât să respecte standardele; capacitatea de a improviza când anumite materiale, resurse și tehnologii de studiu sunt limitate, indisponibile sau nefuncționale; folosirea instrumentelor didactice moderne (tablele inteligente, interactive, prezentările PowerPoint, reali, echipa-mente audio – video) pentru activizarea și motivarea studenților.
- Utilizarea resurselor electronice în predare-învățare; implementarea surselor online unde sunt disponibile: filme, podcast-uri, platforme de învățare (Moodle), teme pe dispozitive mobile; deprinderi practice cheie (abilități informatice, tehnoredactare, cercetare virtuală și documentare pe internet, materiale web, social media); promovarea autonomiei cursanților; facilitarea inventivității compensatorii atunci când astfel de resurse digitale sunt indisponibile sau nu funcționează.
- Gestionarea învățării: crearea și menținerea unor medii constructive de studiu: predarea centrată pe cursant, managementul echipei, cultivarea disciplinei, învățarea pozitivă prin critici constructive.
- Gestionarea activităților de seminar: formate de activitate pentru demararea și încheierea lecțiilor, instrucțiuni de verificare, acordarea timpului de pregătire pentru activități, demonstrarea, gruparea, monitorizarea&verificarea învățării, încurajarea interacțiunii, auto-corecția, reformularea, redactarea.
- Predarea competențelor antreprenoriale și de leadership: prezentare inductivă / deductivă, crearea contextului, formă / semnificație / utilizare, verificare conceptuală, practică controlată / revizuire, strategii de învățare și reflecție (jurnale, tehnici mnemonice) conștientizarea și exersarea trăsăturilor discursului (genul, coerența, coeziunea, actele de vorbire)
- Implementarea diferitelor forme de seminar/prelegeri (prezentarea practicii de producție, testul de predare, învățarea bazată pe sarcini)
- Predarea interacțiunii dialogice pentru antreprenariat&leadership în abilitățile de ascultare/vorbire (genuri/tipuri de text, sarcini pre/post-ascultare, sub-competențe, strategii, idei explicite/implicite, reformularea, tipurile de vorbire și scopurile acestora, stilul oficial, diferențe între limba vorbită și cea scrisă, selectarea modelelor adecvate)
- Tipare de scriere oficială cu etape de redactare a proceselor în inginerie și afaceri
- Evaluare: formativ/sumativ, valabilitate/fiabilitate, teste directe/indirecte, alegeri multiple; gestionarea rezultatelor testelor, temelor, performanțelor în clasă, feedback-ului, și

consolidării.

Competența de comunicare a profesorilor e axată pe cunoașterea și conștientizarea limbii: capacitatea practică de a folosi în mod fluent și precis comunicarea didactică pentru a simula interacțiunile din viața reală în contextul spiritului antreprenorial și de conducere, furnizarea de instrucțiuni pentru activități și managementul grupului de lucru; recunoașterea erorilor cursanților și corectura eficientă; diplomație în interacțiuni colegiale și profesionale în variate contexte (networking, planificarea cercetării, workshops, seminarii, conferințe, reflecția asupra performanțelor)

- Abilitatea de a analiza sensul și utilizarea discursului la toate nivelele, în principal motivațional-persuasiv, esențial pentru spiritul antreprenorial și de conducere
- Aplicații practice în educație pentru antreprenoriat și leadership
- O gamă largă de resurse digitale pentru simularea activității întreprinzătorilor
- Modele de bune practici în ghidarea cursanților în contexte academice și cotidiene
- Progresul profesional și valorile în acțiune, vizibile în practica studenților, în definirea aspirațiilor și în eficientizarea activității extra-curriculare în domeniul antreprenorial, astfel încât să genereze satisfacție profesională și învățare performantă; încurajarea observării/reflecției/monitorizării de către profesor/cercetător/mentor/formator/manager, ca modalități de facilitare a evoluției în carieră; dezvoltarea de feedback constructiv; analiza critică, practica experimentală, diversificarea ideilor profesionale și expertizarea ca bază a planificării activităților de dezvoltare profesională și personală.
- Planificarea dezvoltării proprii: conștientizarea opțiunilor și activităților profesionale disponibile, evaluarea propriului progres în raport cu obiectivele carierei, perfecționare profesională, obținerea altor calificări, cursuri, ateliere, conferințe, webinarii, observații, predare experimentală formal / informal / la scară mică / cercetare aplicată lectură suplimentară
- Colaborarea e cheia unei cariere de succes sprijinite de învățarea pe tot parcursul vieții: schimb de materiale, planuri, opinii profesionale, interacțiuni cu profesori, studenți, manageri, colegi
- Asumarea rolurilor și responsabilităților profesionale prin aderarea la organizații profesionale.

Responsabilitățile profesionale, sociale și morale ale profesorilor din lumea modernă sunt în creștere în raport cu strategiile de management educațional, academic și de cercetare, precum și în ceea ce privește comportamentul profesional standard.

Acest Cadru Educational e acceptat și implementat pe scară largă nu numai la nivel UE, ci și la nivel mondial, astfel încât el contribuie în mod eficient la predarea academică și la dezvoltarea cercetării. Profesorii caută în mod activ și preiau responsabilități și roluri în funcție de interesele, abilitățile și nivelul de dezvoltare cerut de programul de formare în care predau.

Portofoliul ca mod de evaluare are un impact clar asupra rolurilor profesorilor și studenților. Există certe avantaje ale implementării portofoliului în antreprenoriat și leadership. Unii membri ai personalului didactic nu agreează ideea, întrucât educabilii au prea mult control și nu întotdeauna sunt capabili de auto-evaluare. Această mentalitate necesită o schimbare: ambele părți trebuie să-și asume noi roluri. Noul rol pentru profesori include și acordarea de timp pentru muncă, aspect care încurajează luarea deciziilor, redactarea, reflecția și discuția. Noul rol al studenților se concentrează pe îmbunătățirea propriei capacități de selectare a materialelor, pe angajarea în evaluarea de sine și a colegilor și pe stabilirea obiectivelor de învățare. Nu trebuie subestimat impactul portofoliului în activitățile curente. Multe universități îi percep și subliniază valoarea diagnostică: e o înregistrare ce oferă feedback util pentru studenți și profesori, permițând identificarea punctelor tari și slabe, utile pentru orientarea în procesul de predare-învățare.

Prin urmare, profesorii pot deveni mai eficienți în adaptarea la nevoile fiecărei generații și pot influența pozitiv modelele comportamentale ale educabililor, precum și stilurile de învățare în evoluție. Mai mult, politica universitară în sine ar putea fi ușor modificată, concentrându-se asupra activităților din viața reală, care prezintă un interes mai mare și o atracție sporită pentru viitoarea carieră a absolvenților, în vederea unui răspuns mai bun la cerințele pieței forței de muncă.

Scopul portofoliilor este completarea rezultatelor examenelor tradiționale prin furnizarea de date noi privind performanța studenților, care înainte nu au fost luate în considerare niciodată de scorurile tradiționale. Implementarea portofoliilor încurajează studenții să reflecteze asupra muncii lor, să analizeze progresul și să stabilească obiective de îmbunătățire. Portofoliile pot fi adaptate pentru grupuri dar și pentru indivizi, iar rezultatele pot fi folosite pentru planificarea instruirii.

Studiul modern și productiv via intermediul CLIL & RWCT generează noi stiluri de învățare. Educabilii ar trebui să fie îndrumați cum să se ocupe de această cantitate impresionantă de date, cel puțin la începutul facultății sau a vieții profesionale. Este o provocare pentru profesori să facă acest lucru, cu atât mai mult cu cât contactele directe devin limitate, dar rămân necesare pentru stimularea atitudinilor active, morale, constructive și colaborative în comportamentul studenților.

Educația antreprenorială devine imperativă în perioada contemporană întrucât transferul de cunoștințe și implementarea inovațiilor în activitatea de producție devin realități cotidiene: multe companii, universități și organizații guvernamentale au un birou ce gestionează rezultatele educației, cercetării academice și transferului de tehnologie, ceea ce permite crearea de incubatoare de afaceri, de spin-off-uri și IMM-uri, dedicate identificării cercetării cu potențial interes comercial, precum și strategiilor de brevetare și exploatare a lor. Alte vehicule corporatiste (de tip spin-out) sunt utilizate atunci când organizația gazdă nu are voința, resursele sau abilitățile necesare pentru a dezvolta o nouă tehnologie. Aceste abordări sunt adesea asociate cu sporirea capitalului de risc ca mijloc de finanțare a procesului de dezvoltare, o practică mai obișnuită în SUA decât în UE, plină de abordări conservatoare pentru o astfel de finanțare. Și toți au universitățile ca punct de plecare.

Antreprenoriatul valorifică transferul de inovare și tehnologie; este un proces de elaborare și diseminare a competențelor, cunoștințelor, tehnologiilor și facilităților de producție în scopul accesibilizării progresul științific și tehnologic pentru game largi de utilizatori. Standardizarea în domeniul educației de business-engineering e modalitatea esențială de a disemina progresul și de a oferi acces democratic la acesta. Educația spiritului antreprenorial va facilita aplicarea abordărilor științifice creative și practice în situații noi.

Tendințele actuale de pe piața muncii se caracterizează prin schimbări rapide ale tehnologiei, evoluții spectaculoase, standarde mai înalte, mobilitate și confort fără precedent. Toate acestea au schimbat esențial modul în care trăim și comunicăm, generând necesitatea învățării pe tot parcursul vieții, nu doar pentru locuri de muncă, ci și pentru adaptarea activă și creativă la ritmul vieții coti-diene. Antreprenorii și liderii se bazează foarte mult pe competențele de comunicare și pe cele informatice, toate fiind indispensabile pentru ocuparea forței de muncă în zilele noastre.

Adulții tineri vor putea învăța pe tot parcursul vieții; vor deveni încrezători în sine și vor fi flexibili, exprimând punctele de vedere personale coerente; astfel se va crea un electorat informat, capabil să ia decizii constructive. Ingineria și managementul în afaceri educă deprinderile antre-prenorilor atât prin predarea tradițională cât și prin învățarea virtuală. Abilitățile interdisciplinare în domeniul e-aplicării de know-how influențează capacitatea de angajare și carierele viitoare. Organi-zațiile multidisciplinare contemporane includ economiști, ingineri, avocați, comercianți și oameni de știință, care valorifică învățarea formală și informală, astfel încât antreprenoriatul nu mai e doar un talent înnăscut, ci un set de

competențe perfecționabile care facilitează supraviețuirea/extinderea afacerilor și prosperitatea pe piața globală. E-învățarea îmbunătățește incluziunea socială prin educație în societatea modernă bazată pe cunoaștere, în care abilitățile electronice în întreprinderi sunt esențiale în angajamente mai largi: gândirea și planificarea strategică, comunicarea eficientă și capacitățile de networking care îi susțin pe absolvenți în tranziția de la mediul academic la cel de afaceri.

Reformarea strategiilor educaționale trebuie analizată așa încât să asigure accesul la instruire de înaltă calitate pentru toți cetățenii, facilitând astfel creșterea economică și stabilitatea pe termen lung. Orice oportunitate de afaceri pune probleme de antreprenariat și leadership ce trebuie abordate, în special în domeniul ingineriei și al managementului afacerilor, unde toate greșelile costă bani, timp, efort și generează pericole. Astfel de realități fac parte din viața noastră zilnică de consumatori moderni și din orizontul profesional de lucru al fiecăruia.

Inovația promovată de educația antreprenorilor de înaltă calificare e o necesitate contempo-rană. Devine evident că abilitățile de studiu și stilurile de muncă intelectuală pe care le utilizează educabilii români trebuie să devină mai flexibile, mai eficiente, mai clar definite și mai logice, studenții trecând de la ceea ce știu la ceea ce pot face, de la memorarea datelor la utilizarea activă a competențelor. Abilitățile de întreprinzător sunt importante, întrucât spiritul antreprenorial e direcția principală de progres în secolul XXI, contribuind în mod semnificativ la bunăstarea oamenilor și a economiei. Persistența și creativitatea antreprenorilor cu realizări notabile arată că ei nu se nasc așa, ci mai degrabă devin astfel prin propriile experiențe de viață. Cultivarea spiritului antreprenorial de la vârste fragede și continuarea acestui proces la toate nivelele educaționale este foarte importantă în educația contemporană. Acest model de învățare pe parcursul vieții presupune că toți cei incluși în sistemul de învățământ vor avea oportunități de studiu încă din stadiile incipiente, în timp ce etapele ulterioare se adresează acelor care aleg în mod clar să devină antreprenori. Se urmărește:

- cultivarea interesului față de valorile antreprenoriale
- conștientizarea comportamentelor antreprenoriale practicate în diferite contexte
- dezvoltarea capacității de gândire și planificare strategică
- exersarea tehnicilor de comunicare clară și eficientă
- crearea capacității de a iniția și menține rețele și de a gestiona relații
- sprijinirea celor ce doresc să facă tranziția de la mediul academic la afaceri

Antreprenorii și cercetătorii din mediul academic își consideră propria muncă o experiență formativă pentru cariera de întreprinzători. Unii dezvoltă o idee de afaceri direct din cercetarea academică; alții își folosesc serviciul ca oportunitate de a contacta și finanța punerea pe piață a ideii. Educația antreprenorială influențează pozitiv cursanții de toate nivelele în contexte largi, deci ar trebui să existe astfel de programe la dispoziția tuturor, pentru a oferi rezultate tangibile în diferite stadii ale vieții studenților. Zonele care au nevoie de progres economic iau în considerare dezvoltarea culturii antreprenoriale și a unei strategii semnificative pe termen lung pentru crearea de locuri de muncă și bunăstare. Persoanele care, din variate motive, renunță sau își pierd locurile de muncă trebuie să aibă opțiunea de a deveni lucrători independenți, în cazul când apar noi necesități sau oportunități. Studenții proveniți din medii economice dezavantajate sunt motivați să învețe și să obțină mai mult când înțeleg că pot într-adevăr să-și atingă obiectivele și visele prin antreprenariat. Oricine poate fi/deveni antreprenor în orice moment al vieții. Deși nu există cerințe privind gradul de educație al antreprenorilor, este utilă dezvoltarea abilităților de sprijin, inclusiv de dialog inter-personal, înțelegere economică, competențe digitale, marketing, management și finanțe.

Minoritățile au nevoie de experiențe care să le permită să-și vadă propriile oportunități. Reducerea eșecului în afaceri ca rezultat al unei educații și formări mai bune a

antreprenorilor noștri e un beneficiu economic pentru toți. Educația contemporană pledează pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale pentru a spori productivitatea și opțiunile de carieră la locul de muncă.

Întreprinderile antreprenoriale sunt principala sursă de noi locuri de muncă în economie. Tinerii au încredere în propriile forțe în urma acțiunilor de antreprenariat furnizate de educație. Ele reprezintă un vehicul real în îmbunătățirea performanțelor academice, permițând angajaților să aibă succes pentru că înțeleg operațiunile unei întreprinderi mici.

Programele de dezvoltare a forței de muncă îmbunătățesc abilitățile și cunoștințele angajaților care vor deveni mai eficienți. Înțelegerea componentelor afacerii și dobândirea spiritului antreprenorial vor spori productivitatea, mărind gradul de satisfacție al clienților și facilitând dezvoltarea afacerilor, ajutând comunitățile locale să concureze bine pe piețele globale, și creând forță de muncă înalt calificată, cu abilități de perfecționare pe parcursul vieții.

În concluzie, mentalitatea întreprinzătorilor e unică și include: angajament față de afaceri, abordări practice, tehnici de ascultare și învățare, multi-tasking, auto-motivare, căutare constantă de oportunități de îmbunătățire și dorința de a-și asuma riscuri; ele se dezvoltă în incertitudine și sunt intrinsec creative, entuziaste și pozitive. Pentru orizontul intermediar 2010-2020-2030 tendința în educația academică de antreprenariat se axează pe încurajarea dezvoltării profesionale individuale prin utilizarea responsabilă a două instrumente interconectate: competența de comunicare profesională și folosirea aplicațiilor informatice.

Întreprinzători sunt în toate meseriile și carierele, iar educația antreprenorială e importantă la toate nivelele de școlarizare, de la școala primară până la perfecționarea antreprenorilor existenți. Definirea succesului antreprenorial variază în funcție de atingerea obiectivelor individuale, de la veniturile din normă part-time până la structurile corporative în creștere rapidă. Progresele pot fi realizate prin facilitarea schimburilor de studenți, așa încât să se accelereze liberalizarea mentalităților compatibile pe piețele educaționale globale, unde toate cadrele didactice din universitate văd deja o concurență dură pentru studenți și resurse.

Stilurile de leadership se conturează în mod natural în rețelele globale de azi. Caracteristicile regionale/naționale, împreună cu oportunitățile și provocările actuale, ar trebui analizate în detaliu, spre a aborda evenimentele fără impact negativ asupra productivității sau creativității personalului. Codurile specifice de comportament și aspectele legate de patrimoniul cultural sunt luate în calcul la elaborarea anumitor scheme pe nivele de competență în cadrul companiilor multinaționale.

Leadership-ul performant nu provine din șansa ori din conexiunile potrivite pentru a ajunge la cel mai înalt nivel al unei organizații și are foarte puțin de-a face cu oportunismul. Adevărata conducere implică management performant și cunoașterea domeniului, anumite trăsături de caracter și temperament, conduită model, muncă asiduă și viziune. Liderii eficienți posedă vastă experiență de viață și abilități de concentrare a intereselor echipelor departe de conflict și către rezultate, oferind oportunități de progres și abordări constructive. Programele de business-engineering din universități trebuie să ofere simultan formare științifică, abilități de învățare pe tot parcursul vieții, întărirea caracterului și cultivarea abilităților de comunicare eficientă și convingătoare.

Liderii eficienți consideră că oamenii doresc să exceleze, astfel încât să creeze un mediu în care succesul nu este numai posibil, ci și contagios. Ei cred că punerea persoanei potrivite în poziția corectă e esențială și că echipele heterogene sunt mai creative decât cele omogene. Liderii eficienți cred, de asemenea, în schimbare și încearcă să progreseze, confirmând astfel că organizațiile trebuie să se reînnoiască. Cei mai buni lideri se conformează valorilor personale. În lumea provocărilor din domeniul afacerilor, este esențial ca liderii să manifeste o conduită etică în luarea deciziilor.

E nevoie de timp pentru a învăța și a exersa abilitățile de conducere până când ele

devin parte a sinelui. Pentru a conduce eficient o organizație, managementul trebuie să fie în măsură să planifice o strategie, să comunice o viziune, să inspire pe alții la acțiune și să rezolve problemele. Conducerea eficientă se bazează pe comportamente care determină abilitatea și schimbarea.

Liderii performanți răspund nevoilor grupului. Anumite echipe prețuiesc încrederea mai mult decât creativitatea; alții preferă comunicatorii și nu organizatorii; construirea echipei puternice e mai ușoară când se cunosc valorile și obiectivele fiecărui individ. Liderii eficienți au o comunicare onestă cu echipele și colegii lor, precum și o înțelegere aprofundată a modului în care sunt percepuți. Liderii profesioniști cunosc scopul și obiectivele generale ale organizației precum și strategiile con-venite pentru atingerea lor; ei știu, de asemenea, modul în care echipa se încadrează în imaginea de ansamblu și rolul pe care îl joacă în organizație ca aceasta să crească și să prospere. Cunoașterea completă a organizației e vitală pentru a fi lider. Toți liderii mari au fost discipoli la un moment dat, deci abilități de conducere pot fi întâlnite la orice nivel al organizației. Reciproc, nu trebuie să fii manager pentru a fi lider. Încrederea și responsabilitatea sunt ingrediente importante în conducere, bazate pe autenticitate, integritate, transparență și respect.

Antreprenorii și liderii educați acum în universități se vor ocupa de transferurile tehnologice și inițierea de noi afaceri; ei vor identifica părțile interesate capabile să participe la luarea deciziilor și elaborarea strategiilor, la investiții și la contracte comerciale internaționale, valorificând noi nișe de piață. Prin inițiativă personală vor viza factorii sociali, economici, politici, legislativi și tehnologici ce influențează spin-offs/IMM. Preferințele culturale, conștientizarea consumatorilor, valorile sociale, stilul de viață, corupția, concurența, toate se reflectă în inovația și transferul tehnologic alese de antreprenorii și liderii instruiți azi în învățământul terțiar de inginerie și afaceri.

Dezvoltarea durabilă e scopul și se va realiza prin integrarea competențelor, prin dezvoltare organizațională și prin rețele de informare, prin diseminarea inovației și prin utilizarea abilităților de comunicare profesională în inginerie și afaceri, ceea ce implică, în general, folosirea limbilor străine (în special engleză). În ultimele decenii, limba engleză pare să fi devenit principala limbă utilizată în comunicarea internațională, în special în domeniile antreprenoriatului și conducerii în afaceri, știință și tehnologie. De aceea, în zilele noastre, oamenii se confruntă cu apariția unei game largi de cursuri de engleză pentru vorbitori non-nativi, adresate studenților, absolvenților sau profesioniștilor deja implicați în activități practice sau de cercetare. Mulți factori contribuie la generalizarea unor astfel de inițiative: globalizarea, cooperarea regională, strategiile și politicile internaționale, acordurile de protecția mediului, solocitățile statelor din lumea a treia pentru cunoștințe științifice și tehnologii din țările industrializate avansate, și, bineînțeles, efortul colectiv de cercetare din corporațiile trans-naționale, care impune schimbul rapid și eficient de date.

Pentru învățarea eficientă și pe tot parcursul vieții, accesul la informații în limbi străine e indispensabil. Manipularea unor astfel de date, indiferent de sursa lor originală, necesită aptitudini de gândire critică și elaborare/transfer de raționamente.

Trebuie remarcat faptul că îmbunătățirea progresivă a tehnologiilor e însoțită de un proces continuu de schimbare socială și organizațională, facilitată de inițiativele antreprenorilor din afaceri și inginerie. Creșterea organizațiilor complexe, a corporațiilor multinaționale, și progresul în zona comunicațiilor și legislației privind proprietatea intelectuală reprezintă factori majori ce influențează inovația, cooperarea tehnologică și comunicarea largă.

O parte semnificativă a activităților academice e dedicată transferului de cunoștințe în moda-litările de informare, consiliere și în acțiunile de formare, atât pentru studenți, cât și pentru colegi, pentru a spori vizibilitatea cercetării și a rezultatelor didactice. Activitățile de mentorat se dezvoltă pe două nivele: pentru absolvenți și pentru colegii mai tineri; cuprind

sesiuni de discuții, workshops, seminarii, mese rotunde, consiliere pe proiecte, concursuri și granturi, dar și prezentări în calitate de keynote speaker și moderator în secțiunile conferințelor.

Transferul de cunoștințe în programele de Master în limbi străine predate prin CLIL în ingineria de afaceri pentru antreprenoriat și leadership necesită o abordare flexibilă: competență de co-municare care să permită studentului să utilizeze cu succes o limbă pentru a studia o materie ori literatura de specialitate. Astfel, lecțiile, temele, manualele și tehnologia informației devin provocări, prin urmare profesorii au nevoie de cunoștințe specifice pentru a susține conceptele discutate.

Poate că valoarea cea mai apreciată pe care CLIL o aduce studiilor academice de inginerie pentru afaceri e explorarea și valorificarea unei game largi de strategii de colaborare inter-didactică în învățare: cooperarea în clasă pentru a planifica, crea, dezbate, evalua și participa la interacțiuni semnificative. Răspunsul colegilor e foarte apreciat. Unul dintre obiectivele principale ale CLIL este de a spori timpul de vorbire al studenților și de a-l reduce pe al profesorilor. Competențele includ comunicare lingvistică, artistică, digitală, matematică și socială, precum și cunoștințe, deprinderi și atitudini asociate învățării pe tot parcursul vieții în cadrul curricular. Dezvoltarea profesională avută în vedere se axează pe coordonatele învățării active și reflexive pe tot parcursul vieții, ocupându-se de spiritul antreprenorial și de educarea liderilor în viața reală și în grup. Voluntariatul va rămâne un domeniu important de interes, din motive altruiste, dar și pentru oportunitățile de interacțiuni profesionale, dobândirea de competențe și explorarea unor noi rute de dezvoltare în carieră. Coordonatele de dezvoltare ulterioară pentru cariera academică sunt după cum urmează:

- Îmbunătățirea performanțelor în zonele de lucru în funcție de cererea economică: abordări și idei actualizate; participarea la cursuri, ateliere de lucru, îndrumare specializată, studiu online.
- Benchmarking pentru piața forței de muncă și nevoile sale în evoluție, pentru pregătirea studenților.
- Actualizarea cunoștințelor este implicită pentru locurile de muncă academice care necesită anual o anumită dezvoltare profesională pentru a păstra statutul, pentru a ține pasul cu progresele recente din domeniu, pentru a menține credibilitatea și pentru a evita expunerea organizației la riscuri.
- Dezvoltarea abilităților de management al grupului e o prioritate absolută pentru orice profesor.

Experiența educațională încurajează schimbarea în formarea universitară, promovând inter-disciplinaritatea și munca de cooperare bazată pe premisa că predarea prin proiecte, spre deosebire de predarea directă, reprezintă acum cea mai bună garanție didactică pentru contribuția efectivă la dezvoltarea competențelor și la achiziționarea conținutului curricular într-un proces de studiu centrat pe student, care răspunde nevoilor cursanților stimulându-i să se implice în propriul proces de studiu.

Scopul inițiativelor didactice e îmbunătățirea procesului de învățare pentru viitorii absolvenți:

- Creșterea performanțelor prin dobândirea competențelor trans-curriculare ce includ reflecția, sinteza, exprimarea, comunicarea, munca în grup, vorbirea publică etc.
- Dezvoltarea implicării studenților în activitatea de curs și stimularea învățării active.
- Îmbunătățirea relevanței comunicării dintre studenți și lectori în tutoriale.
- Îmbunătățirea calității materialelor didactice produse de studenți cu noile tehnologii.
- Stimularea dedicării profesionale: piața dinamică a forței de muncă impune versatilitatea și dezvoltarea constantă a abilităților pentru a oferi lucrătorului un avantaj în economia în schimbare. Majoritatea oamenilor își dezvoltă abilitățile și experiența pentru că deschid noi posibilități de carieră și contribuie la consolidarea încrederii, statutului și independenței. Scopul dezvoltării și progresului individual al carierei nu este numai acela de a consolida

sustenabilitatea unui loc de muncă existent, ci de a deschide noi posibilități de carieră pe o piață dinamică a forței de muncă.

Impactul schimbărilor demografice asupra oportunităților locale de angajare e în creștere. Se recunoaște tot mai mult faptul că abilitățile și ocuparea forței de muncă sunt legate intrinsec, iar politicile guvernamentale reflectă tot mai mult acest lucru. Niciun loc de muncă nu e acum sigur pe viață, iar angajații care își dezvoltă continuu abilitățile, cunoștințele și expertiza se află într-o poziție mai puternică de a-și păstra locul de muncă sau au flexibilitatea în a-și schimba cariera ca răspuns la aspirațiile personale sau la economia în schimbare. Dezvoltarea continuă a competențelor e responsabilitatea angajatorilor, dar nu toți sunt proactivi în acest sens, prin urmare sarcina angajatului este de a căuta oportunități de studiu fie în interiorul, fie în afara locului de muncă.

Societatea noastră e transformată de consumerism în era informației. Relațiile de piață și mentalitățile de afaceri se răspândesc în întreaga lume, copleșind republicile post-comuniste și eco-nomiile emergente. Afacerile au devenit motoare ale dezvoltării sociale, preluând un rol din ce în ce mai important în viața oamenilor și creând noi domenii de gândire socială.

O multitudine de profesioniști din numeroase culturi au nevoi moderne de comunicare, importante pentru întreprinzători și lideri, dar și pentru angajații obișnuiți. Diverse competențe devin necesare pentru planificarea și avansarea în carieră, inclusiv abilități neimaginabile acum două decenii, cum ar fi utilizarea computerelor și limbile străine, considerate instrumente de lucru active în zilele noastre, la locul de muncă.

Antreprenoriatul e mai mult decât simpla achiziție de date structurate și reguli: studenții află despre un alt cod de comunicare, diferite viziuni și planificare strategică de perspectivă, abordând și valorificând tradițiile culturale diferite, obiceiurile și mentalitățile specifice. Prin urmare, în special pe parcursul perioadei de învățare, studentul aspiră la un alt model cultural care include informații, precum și atitudini specifice, alături de aptitudini organizatorice și interpersonale.

BIBLIOGRAPHY

- [1]. Clark, R, Mayer, R (2003) *e-Learning and the Science of Instruction. Proven Guidelines for Consumers and Designers of Multimedia Learning*. San Francisco: Pfeiffer.
- [2]. Cismaș, S.C, *Entrepreneurial Universities*, in Boldea I, Buda D (Eds) *Convergent Discourses. Exploring Contexts of Communication*, Arhipelag XXI Press, Tg Mureș, 2016, Section Social Sciences pp.625-640, <http://www.upm.ro/cc/CCI-04/CCI04-Soc.pdf>
- [3]. Cismaș, S.C, *Leadership Patterns Enhanced by E-Activities*, 2011 Proceedings of the 7th Inter-national Symposium on Advanced Topics in Electrical Engineering (ATEE) 2011 Polytechnic University Bucharest & IEEE, pp. 615-619
- [4]. Cismaș, S.C, *Open Distance Learning*, ATEE 2000, Symposium on Advanced Topics in Electrical Engineering, Polytechnic University of Bucharest, http://iem.pub.ro/ro/evenimente/ATEE-2000/program_ATEE.htm
- [5]. Cismaș, S.C., *Assessment Grids for Cooperative Teamwork and Leadership*, in *Globalization & National Identity Studies on Strategies of Intercultural Dialogue*, Social Sciences Section Boldea (Ed.) Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș pp. 607-618
- [6]. DeLuca, D, Valacich, J, (2006). *Virtual Teams in and out of Synchronicity*. *Information Technology & People*. 19(4), pp. 323-344.
- [7]. Elbaum, B., McIntyre, C., Smith, A. (2002) *Essential Elements: Prepare, Design, and Teach Your Online Course*. Madison: Atwood Publishing.
- [8]. Leacock, T. (2005). *Building a Sustainable E-Learning Development Culture*. *The Learning Organization*. 12(4), pp. 355-367.

- [9]. Marquet, P, *Informatique scolaire: comment sortir de l'impasse?* In: Recherche&Formation, N°9, 1991. Le journal de classe. pp. 105-115; DOI: 10.3406/refor.1991.1049
- [10]. Quinlan, N., Hegarty, N. (2006). Waterford Institute of Technology's Library-Based Virtual Learning Environment (VLE) Training and Development Program. *New Library World*. 107(1220/1221), pp. 37-47
- [11]. Rossett, A. (ed.) (2002). *The ASTD E-Learning Handbook: Best Practices, Strategies, & Case Studies for an Emerging Field*. New York: McGraw-Hill.
- [12]. Wick, C, Pollock, R, Jefferson, A, Flanagan, R, (2006) *The Six Disciplines of Breakthrough Learning: How to Turn Training & Development into Business Results*. San Francisco: Bernett-Kohler Publishers, Inc.